

20. YÜZYIL SOLO FLÜT REPERTUVARINA YÖN VEREN ESERLER

The Leading Peices Of The 20th Century Flute Music Repertoire

Cem ÖNERTÜRK¹

Özet

20. yüzyılda yapılan yenilikler sayesinde flüt, tını çeşitliliği ve teknik özellikleri bakımından, gerek besteciler gerek yorumcular açısından ilgi gören bir çalgı haline gelmiştir. 20. yüzyıl bestecilerinin en çok tercih ettiği çalgılardan biri olan flüt için yeni teknikler içeren pek çok eser bestelenmiştir. Bu çalışmada, 20. yüzyıl müziğinde öne çıkan dört solo flüt eseri; C. Debussy – “Syrinx”, E. Varése – “Density 21.5”, L. Berio – “Sequenza” ve B. Ferneyhough – “Cassandra’s Dream Song” incelenerek, yeni flüt tekniklerinin kullanımı ve 20. yüzyıl solo flüt repertuvarına etkileri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: 20. Yüzyıl Solo Flüt Repertuarı, Flüt, Yeni Teknikler.

Abstract

The Flute became an instrument in the 20th century that received a lot of interest both by composers and performers which was as a result of inventions that changed timbral and technical possibilities of the instrument. The flute which was the most preferred instrument during 20th century music enlarged it’s repertoire that included a lot of extended flute techniques. In this article, four solo flute pieces namely C. Debussy – “Syrinx”, E. Varése – “Density 21.5”, L. Berio – “Sequenza” ve B. Ferneyhough – “Cassandra’s Dream Song” were researched and the usage of the extended techniques on 20th century solo flute music repertoire was also studied.

Key Words: 20th Century Solo Flute Repertoire, Flute, Extended Techniques.

---

¹ Öğr. Gör., Bilkent Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, cemonerturk@gmail.com

Amaç

Bu çalışmada, 20. yüzyıl müziğinde öne çıkan solo flüt eserleri ve söz konusu eserlerde kullanılmış yeni flüt teknikleri incelenerek, flütün besteciler tarafından sıkça kullanılmasının nedenleri araştırılmıştır. Ayrıca, 20. yüzyıl solo flüt repertuarına yön veren önemli eserler araştırılarak, bestecilerin yeni flüt tekniklerini kullanım yöntemleri ve solo flüt müziğinin gelişim sürecini ele alan açıklayıcı bir kaynak olması hedeflenmiştir.

Yöntem

Bu çalışma nitel araştırma tekniklerinden olan “fenomenoloji” kullanılarak hazırlanmıştır. 20. yüzyılda öne çıkan solo flüt eserleri incelenip elde edilen bulgular, analitik yöntemler ile bu çalışmada kullanılmıştır. Eserler flüt tekniği açısından analiz edilerek ilgili eserlerin gelişim süreçleri yorumsal ve teknik çeşitliliğe katkıları incelenmiştir.

Giriş

20. yüzyıla kadar flüt, ağaç ve basit bir mekanizma ile yapılan ilkel bir çalgı iken, 20. yüzyıl süresince çeşitli gelişimler sonucu bugün kullanılan haline ulaşmıştır. Flüt hem tınısal hem de teknik imkanlar açısından sağladığı gelişimler ile 20. ve 21. yüzyıl müziğinde besteciler tarafından sıkça tercih edilen bir çalgı haline gelmiştir. 20. yüzyıl müziğinde uygulanan yeni müzik teknikleri, flütün imkanlarını sonuna kadar zorlayarak, yeni renkler ve kullanım alanları yaratılmasına neden olmuştur.

20. yüzyıl müziğinde flüt çok önemli bir rol oynamıştır ve bu dönemde besteciler flüt müziğine pek çok eser kazandırmışlardır. Barok dönem sonrasında gerek ses gerek teknik açılardan sınırlı özellikleri nedeni ile besteciler tarafından çok tercih edilmeyen flüt, 20. yüzyılın hemen öncesinde yapılan yenilikler sayesinde bestecilerin en çok kullandığı ve yararlandığı çalgılardan biri haline gelmiştir. Flütün dönemin ihtiyaçlarını karşılayan tınısal ve teknik çeşitliliği sayesinde, önemli sayıda solo flüt eseri bestelenmiştir. Bütün bu yenilikleri hayata geçiren kuyumcu ve müzisyen olan Theobald Boehm'dür. Boehm 1831 yılında tasarladığı ilk flüt ile çalgıya büyük katkılarda bulunmuş fakat 1847 senesinde tanıttığı flüt ile gerçek bir devrim yapmıştır. Modern flüt günümüzde halen 1847'de

oluşturulmuş hali ile kullanılmaktadır (Boehm, 1871: 5). Boehm'ün devrimi silindirik başlık, perde deliklerinin boyutlarının değiştirilip doğru konumlandırılması ve bütün deliklerin kapatılmasını sağlayan yepyeni bir mekanizma olmak üzere üç ana başlıkta toplanır (Dick, 1975: 1).

Silindirik başlık, önceki flütlere göre tonun çok daha büyük ve pürüzsüz olmasını sağlamıştır. Bu sayede flüt daha büyük nüans farklılıkları yapabilmiş, orkestra ve oda müziği toplulukları ile birlikte çalınırken sesini çok daha rahat duyurmaya başlamıştır.

Perde deliklerinin boyutu flütün ses hacmini büyütmesinin yanı sıra, flüt seslerinin entonasyonunu (ses uyumu) daha kolay ayarlanabilmesini sağlamıştır.

Yeni mekanizma gereksinimi, deliklerin büyümesi ve perde tuşlarının sayılarının artması sonucu kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu doğrultuda Boehm'in oluşturduğu yeni mekanizma, tuşların kolay ve uyumlu kapatılıp açılmasını sağlamış, en hızlı ve virtüöz pasajların bile çalınmasına olanak sağlamıştır.

Günümüz flütü 1847 yılında yapılan yenilikler sonucu kazandığı avantajların yanı sıra yeni tınısal ve teknik özellikler de kazanmıştır. Bu özel teknikler 20. yüzyıl başına kadar keşfedilmemiş veya kullanılmamış olsa da, Boehm'ün yaptığı yenilikler sonucu uygulanabilir hale gelmiştir. Bu yenilikler 1930'lu yıllardan itibaren flüt için pek çok eser bestelenmesine ve flütün çok değişken ses tınıları ve ses efektleri yaratılarak kullanılmasına yol açmıştır (Levine, 2002: 7).

Bu makalede 20. yüzyılda bestelenmiş dört önemli solo eser olan “Syrinx” - Claude Debussy, “Density 21” - Edgar Varèse, “Sequenza I” - Luciano Berio ve “Cassandra's Dream Song” – Brian Ferneyhough incelenmiştir.

CLAUDE DEBUSSY – SYRİNİX

1913 yılında bestelenen ve 20. yüzyıl flüt repertuarının en çok bilinen eserlerinden biri olan “Syrinx” aynı zamanda solo flüt repertuarı için bir dönüm noktasıdır. Solo flüt için bestelenen ve günümüze ulaşmış en önemli eserlerden biri olan C.P.E. Bach'ın solo sonatı, 1763 yılında bestelenmiştir. Syrinx'e kadar 1763-1913 arasında 150 yıl boyunca solo flüt için önemli bir eser bestelenmemiş,

ayrıca Boehm'ün modern flütü yaratmasından sonra bestelenmiş ilk solo eserdir (Curinga, 2001: 01)

Eser ilk olarak Louis Mors'un Paris'teki evinde seslendirilmiş aynı sene içerisinde Gabriel Mourey'in "Psyché" isimli tiyatro oyununun ilk temsilinde seslendirilmiştir. Syrinx ünlü flütist Taffanel'in öğrencisi olan Louis Fleury'e ithaf edilmiş, 1927 yılında eser yayınlanana kadar pek çok kez Fleury tarafından seslendirilmiştir (Curinga, 2001: 01).

1907'nin temmuz ayında, Mourey Debussy'e *Tristan e Isolde*'ün tarihini içeren bir librettoyu verir fakat bu proje ikili tarafından iptal edilir. Daha sonra Mourey Debussy'den, eski bir efsaneye dayanan "Psyché" draması için müzik bestelemesini ister. Oyunun üçüncü perdesinde *Oreade*'in¹ *Naiad*² ile konuştuğu sırada *Pan*³ tanrısı flütünü çok uzaklardan çalar. *Oreade* tam da *Naiad*'ı *Pan* hakkında uyardığı sırada *Naiad*, *Pan*'ın flüt seslerine kapılır ve *Pan*'a aşık olur (Grayson, 2001: 132).

Bu Debussy'nin flüt ile mitolojik elementler arasında bağlantı kurduğu ilk eser değildir. 1894 senesinde bestelemiş olduğu "*Prélude à l'après-midi d'un faune*" isimli eserin giriş bölümü de flüt solo ile başlar. Bu solo *Pan*'ın *Syrinx*'e (*Naiad*'a) flüt çalmasını temsil eder.

Syrinx'e günümüz flüt sanatçılarının büyük bir kısmı repertuvalarında mutlaka yer verirler. Debussy'nin bu eser ile icracıya sağladığı yorumsal esneklik ve müzikal yorum serbestliği ile 20. yüzyıl flüt müziği için ilham verici bir etki yaratmıştır. Debussy Syrinx'i bestelediği zaman ölçü çizgileri kullanmamış, ünlü flütist Marcel Moyse esere ölçü çizgileri ve nefes yeri işaretlerini eklemiştir (Ewell, 2004: 6). Bu nedenle eser tartım açısından serbest bir şekilde icra edilmelidir. Eser içinde kullanılan ritmik öğeler son derece açık ve net olarak bestelenmiş, icra sırasında da dikkatle seslendirilmelidir.

Eser bütünüyle incelendiğinde, aşağıdaki motifi içeren üç ana bölümden oluşur ve her seferinde motif tekrar edilip gelişir (şekil 1). Eserde Sİb ve REb sesleri tonal merkez olarak kullanılır. Tonal merkezler üzerine kurulu olan tam ton dizileri, oktav atlamaları, ritmik öğeler ve kromatik pasajların kullanımı ile müzik gelişim gösterir. Tempo, piano ile mezzo-forte arasında değişen nüanslar ve aşağı inişli ana motifin de etkisiyle, eser durgun bir karaktere sahiptir.

Syrinx'in, flüt tarihindeki önemini 1913 sonrasında bestelenen eserlerden anlayabiliriz. Syrinx'ten önce uzun zamandır solo flüt için eser bestelenmemiştir. Bunun nedenlerinden biri modern flütün 1847'de geliştirilip, çalgının anlatım gücünün ve teknik becerilerinin geliştirilmesi sayılabilir. Boehm flütün üretilmesi ile birlikte ses gücü artmış, düşük nüanslar ve yüksek nüanslar arasında büyük farklar uygulanabilir hale gelmiştir. Boehm öncesi flütlerde yumuşak ve yuvarlak bir ton elde edilirken, Modern flüt sayesinde hem sert hem de yumuşak ton renkleri elde edilmeye başlanmıştır. Syrinx'te *mf* ve *pp* arasında gidip gelen nüans farkları çok belirgindir ve müziğin anlatımını çok güçlendirir. Eser teknik açıdan çok zor olmamasına rağmen flütün kalın seslerinde yoğun kullanımlar görülür. 20. yüzyıl öncesinde bestelenen eserlerde flütün kalın seslerinin yeterince dolgun çıkmaması nedeni ile kalın sesler çok kullanılmamıştır. 20. ve 21. yüzyılda bestelenen eserleri inceleyecek olursak, Boehm flüt sayesinde bütün oktavlarda eşit düzeyde elde edilen sesler ve nüans değişikliklerinin yanı sıra, mekanizmanın yenilenmesi ile notalar arası hızlı geçişli pasajlar besteciler tarafından sıkça kullanılmıştır.

EDGARD VARÉSE - DENSITY 21.5

Fransa doğumlu ama Amerikan vatandaşı olan E. Varése, uzun yıllar New York'ta yaşamış ve Uluslararası Besteciler Birliği vasıtasıyla modern müziği Amerika'da ilk temsil eden besteci olmuştur. Ünlü besteci Henry Cowell'ın da söylediği gibi, Varése bestelediği eserlerde hiçbir klasik armoni kuralını ihlal etmemiştir. Klasik armoni kurallarını dikkate bile almamış, bu kuralların onun hedeflediği sanat türüne ait olmadığı görüşündedir (Cowell, 1933: 43). Varése'in müziğinde, melodiler: birbirinden bağımsız arka arkaya gelen sesler, armoni: bir arada çalınan sesler grubu ve birbirini izleyen aksanlar, nota değerleri ve hız oranları da ritim olarak şekillenir (Edgard, 1966: 11-19).

Density 21.5 1936 yılında bestelenip 1946 yılında revize edilmiştir. İlk olarak New York'ta 16 Şubat 1936 günü seslendirilmiştir. New York senfoni orkestrası baş flütisti Georges-Barrere için bestelenen eser, müzisyenin 21.5 yoğunluğunda olan

Klasik armoni kurallarını yok sayarak kendi müzik ve sanat anlatımı için bir yol oluşturan Varése, müziğinin anlatımı için modern flütün sınırlarını zorlayarak Syrinx'te kullanılmamış yenilikler sunmuştur. Varése Density 21.5 ile yaratmış olduğu büyük etkiyi, aynı zamanda başka eserlerinde de yaratmıştır. Varése'in "The Liberation Of Sound" başlıklı yazısında, yeni tınlar ve ses renkleri kullanımı ve bunların müzik anlatımına yeni boyutlar kazandıracağından bahsetmiştir. Density 21.5 solo flüt eserinde renk ve tınların yenilikçi kullanımları müziğe yeni bir boyut kazandırmış ve modern flütün imkanlarını diğer bestecilere göstermiştir.

LUCIANO BERIO – SEQUENZA NO:1

Berio'nun 20. yüzyıl müziği ile tanışması 1946 yılında Schoenberg'in "*Pierrot Lunaire*" eserini dinlemesiyle gerçekleşmiştir (Smith, 1991: 4). Bu önemde ikinci Viyana okuluna⁵ mensup olan bestecilerin eserlerini incelemiş ama Berio'nun bestecilik dilini asıl etkileyen Luigi Dallapiccola⁶ olmuştur. Berio'nun ilk eserlerinde *serializm*⁷ etkisi duyulur. 1954 yılında Darmstadt yaz bestecilik okuluna⁸ giden Berio, burada pek çok diğer önemli besteci (Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen) ile temasa geçmiştir. Berio, Boulez'in serializm ve müzik anlatımı hakkındaki fikirlerinden çok etkilenmiştir (Boulez, 1991: 212).

Berio Milan'da bulunan RAI stüdyosunda Bruno Maderna ile birlikte, elektronik stüdyo araştırmaları yaptığı dönemde, Severino Gazzeloni tarafından sipariş edilen flüt konçertosunu bestelemiştir. 1957 yılında seslendirilen eserin orkestra şefliğini Boulez yapmıştır. Yine aynı yıl seslendirilmek üzere yazılan Sequenza, 1958 yılında Severino Gazzeloni tarafından, 20. yüzyıl müziğinin buluşma noktalarından biri olan ve müziğe yön veren Darmstadt'ta yapılmıştır (Priore, 2007: 194).

14 eserden oluşan *Sequenza* serisinin ilk eserini 1958'de solo flüt için bestelemiştir. Bestecinin ilk eserlerinde görülen 12 ton tekniği etkileri *Sequenza'da* da bulunmaktadır. Berio, Sequenza başlığının anlamını, "Armonik bölümlerin sekans ile türetilerek, güçlü müzik karakterleri yaratılmasıdır" diye açıklamıştır (Dalmonte ve Varga, 1985: 97).

Berio solo flüt için yazdığı *Sequenza'da* orantısız notasyon kullanmıştır. Berio bu notasyonu ilk kez kullanmıştır ve eser icrası ile ilgili pek çok sorun meydana gelmiştir. İki virgül arası tempo

hızları belirtilerek yazılan bu notasyon, ritmik kesinlik için tercih edilmiş olmasına rağmen, pek çok icracı tarafından yanlış algılanıp bir çeşit serbestlik duygusu yaratmıştır. Berio bu durumdan olan memnuniyetsizliğini yıllar boyunca icracılara aktarmış ve en sonunda 1992 yılında eserin yeni bir edisyonunu çıkartmıştır (Halfyard, 2007: 11). Yeni edisyonda geleneksel notasyon kullanmış ve istediği ritmik kesinliği açıkça belirtmiştir (şekil 4-5).

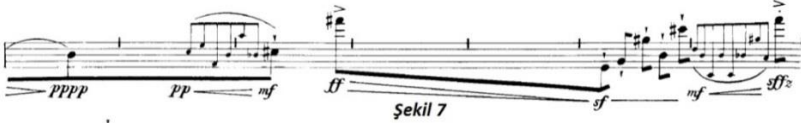
20. yüzyıl solo flüt eserleri içinde, icrası zor olarak nitelendirilen Sequenza için Berio, “Yüksek seviyede dil ve parmak tekniğine sahip, virtüöz seviyede çalgısına hakim, özenli ve zeki flüt sanatçıları bu eseri doğru yorumlayabilir” demiştir (Domínguez, 2011: 22). Eser modern flütün sınırlarını zorlar. Büyük nüans farklılıkları, hızlı teknik pasajları ve uygulanan yeni flüt teknikleri ile müzikal anlatımı çok güçlü bir eser ortaya çıkmıştır.

Berio'nun ilk Sequenza'sı olmasının yanı sıra, Density 21.5 ve Syrinx'ten sonra 20. yüzyıl solo flüt repertuarının en önemli üçüncü eseri olma özelliğini de taşır. Sequenza'da kullanılan notasyon müziğe çok önemli bir dinamizm katmıştır. Nabız hissi ortadan kaybolurken, boşlukta peşi sıra gelen notalar ve hiçbir notanın önemli olmayışı notasyon sayesinde elde edilmiş bir başarıdır. 1992 senesinde yayınlanan edisyon eserin ritmik yapısını anlamak için önemlidir ama, eser icrası için 1958 edisyonunun kullanılması hem müzik hem anlatım için daha doğru olacaktır. Notasyonun içinde yer alan küçük notalar grubu olabildiğince hızlı çalınması için tasarlanmıştır (şekil 6). Bu gruplar ve uzun notalar arası oluşan karşıtlık ve nüanslarda bulunan ani değişimler müzikte sürükleyicilik yaratmıştır (şekil 7).

Şekil 6

Şekil 7

Sequenza’da kullanılan yeni flüt teknikleri çeşitlilik gösterir. Kurbağa dili⁹ ve perde sesleri gibi tekniklerin daha önce kullanıldığını biliyoruz ama özellikle kurbağa dili daha önce hiçbir eserde bu kadar yoğun ve karmaşık şekillerde kullanılmamıştır. Eserin sunduğu bir başka yenilik ise multifonik tekniği¹⁰ kullanımınıdır. Daha önce hiçbir eserde kullanılmayan teknik, *Sequenza* sonrası yazılan eserlerde sıkça kullanılmış ve müziğe yeni anlatım özellikleri sağlamıştır.

BRIAN FERNEYHOUGH - CASSANDRA’S DREAM SONG

İngiliz besteci olan Brian Ferneyhough (1943-) ilk eğitimini Birmingham Müzik Okulu’nda tamamladıktan sonra Kraliyet Müzik Akademisine devam etmiştir. Ferneyhough’u bir akım ya da ekol ile ilişkilendirmek oldukça zordur ve kendisi de kariyeri boyunca bu konu ile mücadele etmiştir (Oteri, <http://www.newmusicbox.org>). Paul Griffiths, bestecinin postmodernizm’i benimsemesi ve sürekli olarak yenilikçi işler yapmasının nedeni ile Ferneyhough’u “postmodern modernist” olarak tanımlamıştır (Heile, 2009: 159). Günümüzde Stanford Üniversite’sinde görev yapan Ferneyhough, “Cassandra’s Dream Song” isimli eserini 1970-71 yılları arasında bestelemiştir. 1950 sonrası olan dönem, modern flütün imkanlarının farkına varıldığı ve pek çok bestecinin solo flüt için yeni eserler bestelediği, yeni flüt tekniklerinin popüler olduğu bir dönemdir. Berio’nun Sequenza no.1’de kullanmış olduğu kurbağa dili, perde sesleri ve multifonik tekniklerinin yanı sıra pek çok atak efekti¹¹ ve tınıyı değiştiren yeni teknikler sıkça kullanılır hale gelmiştir. Ferneyhough “Cassandra’s Dream Song’u” bestelerken, flütün sınırlarını ve zorluklarını ayrıca

elde edilebilecek ses tınlarını daha iyi anlamak için flüt dersleri almıştır (Mciver, 2010: 61).

Eserin ilk seslendirilişi 1974 yılında ünlü flütist Pierre-Yves Artaud tarafından Royan Festival’inde yapılmıştır. “Cassandra’s Dream Song” bestecinin flüt için bestelediği ilk eserdir (Mciver, 2010: 60). Besteci, eseri yaratırken flütün beceri ve sınırları için çok yoğun bir şekilde odaklanıp, çok farklı anlatım yolları bulmuştur. Eser çok yüksek seviyedeki flüt sanatçıları için bestelenmiştir. Berio gibi orantısız notasyon kullanılan eser, çok ayrıntılı bilgilendirmeler içerir (şekil 8). Besteci bütün eserlerinde en küçük ayrıntıları bile detaylı olarak anlatan notlar eklemiştir (şekil 9).

(j) Şekil 8

Şekil 9

Besteci notada bulunan bütün ayrıntıların çalınmasını ve kesinlikle farklı bir yorumlama yapılmamasını istemiştir ama icracıya besteye yön verebileceği birkaç seçenek sunmuştur (Ferneyhough, http://www.editionpeters.com/resources/0001/stock/pdf/cassandra%27_s_dream_song.pdf). Eser 11 kısa bölümden oluşur. Bu bölümler 1, 2,

3, 4, 5, 6 (şekil 10) ve A, B, C, D, E (şekil 11) olmak üzere iki farklı sayfada yazılmıştır. Besteci ilk sayfada bulunan sayı ile belirtilmiş bölümlerin sırayla çalınmasını istemiş, harflerle belirtilen bölümlerin sıra tercihini icracıya bırakmıştır. Her rakamdan sonra bir tane harf ile belirtilmiş bölüm çalınması zorunludur.

Şekil 10

Şekil 11

Eser içinde pek çok modern 20. yüzyıl flüt tekniği kullanıldığı görülmektedir. Perde sesleri, dil pizzicatosu, ses ile çalma, kurbağa dili, alternatif parmak kullanımları, doğuşkanlar, glissando, hava sesi ve multifonik gibi pek çok teknik kullanılan eser, 20. yüzyıl solo flüt müziği için çok önemli bir başyapıttır. Flütün bütün ses renk ve tını zenginliğini ortaya koyan bu eserin icrası çok zordur. Ferneyhough, eserde belirtilen küçük ayrıntılar ve teknik pasajlarda bulunan uygulamalarının zorluğunun, eserin her icrasında farklı bir yorum yaratacağını öngörmüş ve eserin performans notlarında bu konuyu ele almıştır (Ferneyhough, http://www.editionpeters.com/resources/0001/stock/pdf/cassandra%27s_dream_song.pdf).

“Güzel ve kültürlü bir icra sunmak isteyenler, harfi harfine sıralanmış pasajlar ve zor karmaşık hareketlilik içeren eserde, sonu tahmin edilemeyen sonuçlara ulaşabilirler ama esas olan elden geldiğince sıkı bir şekilde nota üzerinde belirtilmiş olan ayrıntıları icra etmeye çalışmak, en geçerli icra olacaktır.”

Brian Ferneyhough – Cassandra’s Dream Song (performans notları)

SONUÇ

Bu çalışmada, 20. yüzyıl müziğinde flütün kazandığı önem ele alınmış, Boehm’ün flüt için yapmış olduğu yeniliklerin solo flüt eserlerine etkisi incelenmiştir. Ayrıca, 20. yüzyılda öne çıkan dört önemli eser olan C. Debussy – “Syrinx”, E. Varése – “Density 21.5”, L. Berio – “Sequenza” ve B. Ferneyhough – “Cassandra’s Dream Song” solo flüt eserleri incelenerek, flütte müzikal anlatım için kullanılan yeni flüt tekniklerinin eserlere kazandırdığı tınısal ve müzikal çeşitliliğin, solo flüt eserlerinin tarihsel gelişimini nasıl etkilediği araştırılmıştır.

SON NOTLAR

¹ Yunan mitolojisinde yer alan dağ perisi.

² Yunan mitolojisinde yer alan su perisi.

³ Yunan mitolojisinde yarı keçi yarı insan suretinde tasvir edilen kırım, satirlerin ve çobanların tanrısı.

⁴ Perde sesleri: Flüt perdelerini sert bir şekilde kapatma ile icra edilen teknik.

⁵ Arnold Schönberg, Alban Berg ve Anton Webern gibi isimler ile anılan müzik ekolu.

⁶ Luigi Dallapiccola (1904 – 1975) İtalyan müzisyen, piyanist, opera bestecisi, müzik eğitimcisi.

⁷ Ses dizilerinin yöntemli biçimde kullanılmasına dayanan beste tekniği.

⁸ 1950-1960 yılları arasında besteciler için düzenlenen ve dönemin eserlerinin gelişimine yön veren yaz okulu.

⁹ Dilin titreştirilmesi sonucu “Frrrrr” veya “Trrrrr” sesi oluşturularak elde edilen ses.

¹⁰ Flütte çok seslilik yaratmanın yollarından biri olan multifonik tekniği, aynı anda iki veya daha fazla ses çıkarmak için kullanılır.

¹¹ Flütte dilli yada dilsiz olarak yapılan girişlerde perde sesleri, perküsyon etkisi, kurbağa dili, pizzicato ve heceleme gibi teknikler kullanılarak yaratılan ses efektleri.

KAYNAKÇA

- Baron, C. K. (1982). "Varèse's Explication of Debussy's Syrinx in Density 21.5 and An Analysis of Varèse's Composition: A Secret Model Revealed," *The Music Review*, 1982, 43/2
- Boehm, T. (1908). *The Flute and Flute-Playing in Acoustical, Technical, and Artistic Aspects*, (1. Baskı). Cleveland: Üniversite Yayınları
- Boulez P. (1991). *Stocktakings From an Apprenticeship*, (3. Baskı). Clarendon.
- Cowell, H. (1933). *American Composers on American Music*, (3. Baskı). Stanford: Üniversite Yayınları.
- Curinga, L. (2001). "Parallel paths: historical-documentary and analytical contributions as a basis for the performance of Debussy's Syrinx" *Analitica*, 2001, sayı 2
- Dick, R. (1975) *The Other Flute*, (1. Baskı). Oxford: Üniversite Yayınları.
- Domínguez, L. T. (2011). *Solo Flute Pieces Throughout The Twentieth Century*. (Master Tezi) University Of Gothenburg, Gothenburg.
- Edgard, V. (1966). "The Liberation of Sound" *Perspectives of New Music*, 1966, sayı 5
- Ewell, L. A. (2004). *A Symbolist Melodrama: The Confluence of Poem and Music Debussy's Lo flûte de Pan*. (Doktora Tezi) West Virginia University, Virginia.
- Ferneyhough, B. *Cassandra's Dream Song Program Notes*. 29 nisan 2015, http://www.editionpeters.com/resources/0001/stock/pdf/cassandra_%27s_dream_song.pdf
- Grayson, D. (2001) *Debussy and His World*, (1. Baskı) Princeton: Üniversite Yayınları.
- Heile, L. B. (2009). *The Modernist*, (1. Baskı). Sussex: Üniversite Yayınları.

- Halfyard J. K. (2007) Berio's Sequenzas: Essays on Performance, Composition and Analysis (1. Baskı). Ashgate.
- Levine, C. (2002) The techniques of flute playing, (1. Baskı). Barenreiter
- Mciver, S. E. (2010). The Music Of Flutist/Composers: Performances of Selected Works for Flute Composed Between 1852 And 2005. (Doktora Tezi) University of Maryland, Maryland.
- Osmond-Smith, D. (1985). Two interviews / Luciano Berio ; with Rossana Dalmonte and Bálint András Varga, (1. Baskı). Boyars, M.
- Osmond-Smith, D. (1991). Berio, (1. Baskı). Oxford: Üniversite Yayınları.
- Oteri, F. J. (1 Eylül 2005). The Melting Point: Two European Composers in America. 28 nisan 2015, <http://www.newmusicbox.org>
- Priore, I. (2007). Vestiges of Twelve-Tone Practice as Compositional Process in Berio's Sequenza Ifor Solo Flute. (1. Baskı). Birmingham, Ashgate.